

Handleiding voor scheidsrechterscoördinator binnen de vereniging

Handleiding voor scheidsrechterscoördinator binnen de vereniging

Handleiding Scheidsrechterscoördinator

Waarom deze handleiding?

In de laatste jaren is de rol van de scheidsrechtercoördinator (SC) binnen de vereniging steeds belangrijker geworden. Was de SC lang geleden slechts een contactpersoon tussen de Nevobo en de scheidsrechters, inmiddels is hij/zij naast contactpersoon ook verantwoordelijk geworden voor de aanwijzing, het opleiden en begeleiden van verenigingsscheidsrechters alsmede het werven en behouden van alle scheidsrechters die voor de vereniging fluiten. Het doel van deze handleiding is om het functioneren van de SC binnen de vereniging en binnen elke regio vast te leggen en te verduidelijken. Bij deze handleiding zijn wij ervan uitgegaan dat de SC en alle zaken met betrekking tot scheidsrechters coördineert binnen zijn vereniging en dat hij/zij ook als aanspreekpunt voor de Nevobo fungeert. Deze zaken kunnen binnen de vereniging ook bij meerdere personen neergelegd worden.

Wat vind je in deze handleiding:

1. Organisatie van de arbitrage binnen de club
2. Werven van scheidsrechters
3. Opleiden van je scheidsrechters
4. Begeleiden van je scheidsrechters
5. Stimuleren van promotie van je scheidsrechters
6. Aanwijzing van je scheidsrechters
  - opgeven van beschikbaarheid van je regioscheidsrechters
  - het wijzigen van beschikbaarheid van je regioscheidsrechters
  - verplichting van je regioscheidsrechters
  - Het controleren van de aanwijzing van regioscheidsrechters (R1 t/m R3)
  - Het indelen van scheidsrechters bij thuiswedstrijden van de vereniging
  - Het aanwijzen van een reservescheidsrechter bij thuiswedstrijden van de vereniging
  - Wat te doen bij calamiteiten
7. Behouden van je scheidsrechters
8. Waarderen van je scheidsrechters
9. Beschikbare informatiebronnen voor de SC

1. Organisatie

Om een ontwikkeling tot stand te brengen is een belangrijke randvoorwaarde dat de vereniging de juiste mensen op de juiste plaats heeft. Een aanspreekpersoon die een directe link heeft met aan de ene kant het bestuur en aan de andere kant de teams.

In principe kan ieder lid van een vereniging SC zijn. Het is geen vereiste dat de SC zelf scheidsrechter is, het verdient echter wel de voorkeur. Juist een scheidsrechter kan meevoelen wat een lid van de vereniging er toe brengt scheidsrechter te worden en te blijven en wat dit voor een scheidsrechter betekent. Het is aan te bevelen dat de SC iemand is die niet alleen overwicht uitstraalt, maar ook in staat is mensen te motiveren.

De ervaring leert dat scheidsrechters die gemotiveerd zijn, langer willen blijven fluiten dan scheidsrechters die 'verplicht worden' om te gaan fluiten. Uiteraard zal een gemotiveerde scheidsrechter eerder met plezier fluiten.

De rol van de SC is van essentieel belang binnen een club. Samen met o.a. de wedstrijdsecretaris zorgt de SC ervoor dat wedstrijden gespeeld kunnen worden. In de praktijk is gebleken dat het aan te bevelen is dat de SC lid is van het bestuur van de vereniging. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd een bestuurslid nauw contact te laten onderhouden met de SC en de TC en andersom.

Bij de taken en verantwoordelijkheden van de SC binnen de vereniging kun je aan het volgende denken:

- Werven en opleiden van scheidsrechters
  - Begeleiden van scheidsrechters
  - Behouden en waarderen van je scheidsrechters
  - Bijscholen van je scheidsrechters
  - Stimuleren van jonge volleyballers om het spelregelbewijs te behalen
  - Stimuleren van (jonge) scheidsrechters om hogerop te gaan fluiten
- Indelen van verenigingsscheidsrechters bij thuiswedstrijden
  - Evt. aanwijzen van reserve scheidsrechter bij thuiswedstrijden van de vereniging
  - Invullen van teamtevredenheidsformulieren
  - Opstellen van Club Arbitrage Plan

Bij de taken en verantwoordelijkheden van de SC naar de regio toe kun je aan het volgende denken:

- Opgeven van voldoende regioscheidsrechters voor het voldoen aan de leveringsplicht
- Opgeven van beschikbaarheid van de regioscheidsrechters en de wijzigingen hierin
- Het toezien op het fluiten van de aangewezen wedstrijden door je regioscheidsrechters
- Evt. zoeken naar een vervangende scheidsrechter voor een eigen aangewezen scheidsrechter

2. Werven van scheidsrechters

Een belangrijke taak ligt er in het voldoende leveren van scheidsrechters. Hiervoor is het goed om al in een vroeg stadium de leden te betrekken bij het fluiten van allerhande toernooi- en competitiewedstrijden. Ook kun je denken aan spelregelbijeenkomsten voor alle jeugdleden die daarna de digitale spelregeltoets kunnen maken. Hiermee krijg je een brede basis van spelers die ingezet kunnen worden bij jeugdwedstrijden en seniorwedstrijden in de 3e klasse en lager. Voor senioren is deze instaptoets ook te maken. Daarmee kunnen zij hun spelregelkennis testen en bovendien als scheidsrechter ingezet worden op de laagste niveaus. Probeer jaarlijks een vaardigheidstraining voor scheidsrechters of een VS2 opleiding te organiseren waardoor ook de doorstroom naar 2e- en 1e klasse gewaarborgd is.

Heb je daarnaast ook teams spelen in de promotieklasse en 3e divisie geldt er een leveringsplicht voor scheidsrechters die door de Nevobo kunnen worden aangewezen bij wedstrijden in deze klassen. Ga hiervoor op tijd inventariseren of er genoeg scheidsrechters zijn binnen de vereniging. Is dit niet het geval ga dan kandidaten zoeken voor een VS3-opleiding en meldt ze hiervoor aan. Je kunt ook contact zoeken met andere verenigingen om afspraken te maken over het gebruik van hun regioscheidsrechters.

Voorbeelden voor het werven van scheidsrechters:

- Organiseer een spelregelavond voor alle leden vanaf 12 jaar en laat direct daarna de aanwezigen de digitale spelregeltoets maken. Organiseer ook daarna een vaardigheidstraining
- Persoonlijke benadering

Good practice

We organiseren 2 à 3 keer per seizoen spelregelbijeenkomsten voor de teams. Op de trainingsavond houdt de ene groep een kwartiertje eerder op en de volgende groep start een kwartiertje later. In het ontstane half uur krijgt deze groep uitleg van een ervaren verenigings scheidsrechter. Alle leden krijgen op deze manier meer kennis van de regels, begrip voor optreden scheidsrechter en de mogelijkheid zelf de spelregeldoets positief af te ronden. De tijdsinspanning blijft beperkt. Het is namelijk op een avond en plek dat je toch al aanwezig bent.

3. Opleiden van je scheidsrechters

Alle Nevobo opleidingen zijn gebundeld in de Volleybalacademie. Het uitgangspunt is het bieden van een hoge kwaliteit voor deelnemers door hun opleiding individueel (op maat) en praktijkgericht in te richten. Dit houdt in dat een belangrijk deel van de opleiding in de eigen 'scheidsrechters praktijk' zal plaatsvinden.

Om deel te nemen aan een vaardigheidstraining voor scheidsrechters moet je de digitale spelregeldoets behaald hebben.

Wanneer je als SC trainers, coaches en/of spelers kan stimuleren direct te starten met een VS3 opleiding, is het behalen van de naast lagere scheidsrechterslicentie niet verplicht. Een ervaren trainer, coach of speler kan mogelijk direct instromen in een hoger niveau.

Good practice

Wij, als kleine vereniging, organiseren jaarlijks in samenwerkingsverband een VS2 opleiding of vaardigheidstraining voor scheidsrechters. Hierdoor kunnen wij, samen met onze buurtverenigingen, aan deze VS2 opleiding of vaardigheidstraining meedoen en bundelen we de aanwezige expertise. Er volgen dan mogelijkheden om bij elkaar wedstrijden te fluiten. Elkaar stimuleren is ook een pluspunt hierbij.

Alles over de Nevobo scheidsrechtersopleidingen is te vinden via:

<https://www.nevobo.nl/official/opleiding-en-bijtscholing/>

4. Begeleiden van je scheidsrechters

Als je scheidsrechters serieus wil nemen is één van de belangrijkste taken het begeleiden van de eigen scheidsrechters. Beginnende scheidsrechters zijn vaak nog onzeker en dan is het hebben van een goede begeleider onontbeerlijk. Het kan ervoor zorgen dat scheidsrechters met meer plezier gaan fluiten en dus ook langer voor de vereniging behouden blijven.

Voorbeelden voor het begeleiden van je scheidsrechters:

- Scheidsrechters met ervaring koppelen aan startende scheidsrechters en zeker in het begin samen wedstrijden laten fluiten
- Koppels maken en samen wedstrijden fluiten
- Een ervaren scheidsrechter direct na afloop van een wedstrijd feedback laten geven over een gefloten wedstrijd van een beginnende scheidsrechter

Good practice

Kandidaat scheidsrechters worden door ons op de hoogte gebracht van het traject naar de spelregeltoets. Iedereen krijgt een uitnodiging om te gaan kijken bij een wedstrijd om te zien hoe scheidsrechters te werk gaan. Daarna krijgt iedereen een spelregelboekje en de link om de instaptoets te maken. Hierna wordt er een bijeenkomst georganiseerd waar er verdere uitleg wordt gegeven over bijv. tossen en wedstrijdformulier. Daarna gaan ze samen met een ervaren scheidsrechter een jeugdwedstrijd fluiten. Vervolgens kunnen ze zelfstandig gaan fluiten, maar is het ook nog mogelijk op verzoek met begeleiding een aantal wedstrijden te fluiten.

5. Stimuleren van promotie van je scheidsrechters

Het is belangrijk om op tijd voor een goede doorstroming zorg te dragen om zo op alle niveaus steeds voldoende scheidsrechters beschikbaar te hebben. Neem vroegtijdig kennis van de ambities van je scheidsrechters. Ga binnen je groep na wie er geschikt zijn, maar vooral plezier hebben in het fluiten, om door te groeien naar een hogere scheidsrechterslicentie. Dat is al een eerste selectie naar een groep die het niet alleen als een verplichting ervaren. Ook als scheidsrechter kun je carrière maken en verdient het aanbeveling dit te stimuleren.

Good practice

We kijken altijd bij thuiswedstrijden naar de verrichtingen van onze scheidsrechters. Wanneer we het idee hebben dat iemand er veel aardigheid in heeft, begeleiden we die intensiever. Regelmatig nabespreken van gefloten wedstrijden. Op die manier is het vaak gelukt mensen door te laten stromen naar de regio. Daarna is het wel belangrijk om contact te blijven houden.

Promoveren kan op de volgende manieren:

1. Op voorstel van de scheidsrechter zelf
2. Op voorstel van de vereniging via versnelde doorstroming vanwege volleybalervaring
3. Op basis van eventueel ontvangen neutrale beoordelingen en de tevredenheidsformulieren van verenigingen

Als een scheidsrechter heeft aangegeven te willen promoveren, zal de Nevobo waar mogelijk de scheidsrechter extra begeleiden en laten observeren. Tevens wordt door de teams, na iedere wedstrijd, een tevredenheidsformulier ingevuld. Naast het feit dat scheidsrechters kunnen leren van de feedback die zij ontvangen via deze formulieren, geven de formulieren ook een goede indicatie voor een mogelijke promotie van een scheidsrechter. Wij adviseren de SC om het invullen van de tevredenheidsformulieren bij de aanvoerder of de coach van het team onder te brengen. Het invullen van de tevredenheidsformulieren is verplicht in de 3de divisie en de promotieklasse.

- Om in ieder geval je code te behouden dient een regioscheidsrechter 6 wedstrijden per seizoen gefloten te hebben.
- Om te kunnen promoveren van code R3 naar R2 zal met voldoende resultaat de VS3-opleiding moeten worden afgerond op promotieklasse niveau (slagen voor je PvB).
- Om te kunnen promoveren van code R3 naar R1 zal met voldoende resultaat de VS3-opleiding moeten worden afgerond op 3e divisie niveau (slagen voor je PvB).
- Om te kunnen promoveren van code R2 naar R1 dienen eventueel ontvangen neutrale beoordelingen en de tevredenheidsformulieren te hebben aangetoond dat de scheidsrechter het niveau van promotieklasse goed beheerst.
- Promotie naar nationaal scheidsrechter kan plaatsvinden door aanmelding van de scheidsrechter zelf en tevens op voorstel van de werkgroep Arbitrage van de regio.

Op basis van de neutrale beoordelingen en de informatie uit de tevredenheidsformulieren komt het helaas ook voor dat er scheidsrechters gedegradeerd worden. Degradering vindt altijd plaats nadat een scheidsrechter ook neutraal is beoordeeld. Als blijkt dat een arbiter op een bepaald niveau niet meer functioneert dan zal deze arbiter in een persoonlijk gesprek worden meegedeeld dat de scheidsrechter wordt gedegradeerd.

Promotie van verenigingsscheidsrechters wordt binnen de vereniging gecoördineerd door de SC van de vereniging. Promotie van code V6 naar V4 vindt plaats door deelname aan de VS2 opleiding of een vaardigheidstraining voor scheidsrechters.

6. Aanwijzen van je scheidsrechters

Het opgeven van de beschikbaarheid van regioscheidsrechters

Jaarlijks geeft de SC de regioscheidsrechters op aan de Nevobo. Hierbij kan per scheidsrechter worden opgegeven:

- Welke dagen van de week beschikbaar
- Welke tijden beschikbaar
- Voor hoeveel wedstrijden de scheidsrechter beschikbaar is per seizoen (minimaal 6)
- In welk team de scheidsrechter zelf speelt en/of coacht
- Eventuele data die niet beschikbaar zijn (bijv. verjaardag of cursus)
- Wil de scheidsrechter wel of niet promoveren
- Is de scheidsrechter beschikbaar voor het fluiten van jeugdkampioenschappen
- Of de scheidsrechter beschikt over een auto of reist met OV
- Fluiten in eigen zaal ja/nee

Met bovenstaande wordt rekening gehouden in de aanwijzing van de scheidsrechter. Er wordt door de Nevobo kritisch gekeken naar de opgegeven beschikbaarheid van iedere regioscheidsrechter. Deze moet niet alleen op papier voldoende zijn, maar ook in de praktijk.

De regioscheidsrechter ontvangt per wedstrijd een onkosten- en kilometervergoeding. De reisafstand wordt berekend op basis van coördinatoren in het competitieprogramma ISS. De kilometervergoeding is € 0,19 p/km en de onkostenvergoeding per wedstrijd is € 10,00.

Het wijzigen van beschikbaarheid van regioscheidsrechters

Alleen per aanwijsperiode kunnen in de beschikbaarheid wijzigingen worden aangebracht. Bijvoorbeeld wanneer iemand in een ander team is gaan spelen of extra data waarop de scheidsrechter niet beschikbaar is. Met de opgegeven wijziging(en) zal bij na-aanwijzingen en vanaf de eerstkomende aanwijsperiode rekening worden gehouden. Als er wijzigingen zijn in de beschikbaarheid van een scheidsrechter tijdens een aanwijsperiode, is het de taak van de vereniging dit zelf op te lossen. In een nieuwsbrief wordt vermeld vóór welke datum de wijzigingen bij het regiokantoor binnen behoren zijn.

Verplichting van regioscheidsrechters

Aangewezen scheidsrechters zijn zelf verantwoordelijk voor het nakomen van de verplichtingen om wedstrijden te fluiten. De SC kan wel een positieve bijdrage leveren in het vermijden van het niet opkomen van de scheidsrechter door contact te houden met deze scheidsrechters en eventueel helpen met zoeken naar vervanging. Blijft een aangewezen scheidsrechter toch zonder duidelijke reden weg kan er een sanctie worden opgelegd.

Het controleren van de aanwijzing van regioscheidsrechters (R1 t/m R3)

De SC en regioscheidsrechters ontvangen per aanwijsperiode per mail, via het regiokantoor of aanwijzer(s), een overzicht met de aangewezen wedstrijden van de regioscheidsrechters.

De SC controleert de aanwijzingen samen met zijn regioscheidsrechters op juistheid aan de hand van het door de scheidsrechter ingevulde aanmeldingsformulier. De SC communiceert bij geconstateerde fouten hierover met de aanwijzer/regiokantoor. Dit kan binnen de gestelde termijn nadat de aanwijzing is ontvangen. Twee dagen voor een te fluiten wedstrijd ontvangt de scheidsrechter via het regiokantoor een factsheet ter herinnering dat hij een wedstrijd moet fluiten met alle informatie betreffende de te fluiten wedstrijd. Het is ook handig dat de SC aan zijn aangewezen scheidsrechters een herinneringsmail stuurt dat ze aangewezen zijn voor een aantal wedstrijden. Hiermee wordt voorkomen dat een scheidsrechter, door welke oorzaak dan ook, niet op de hoogte is van de wedstrijden waarvoor zij/hij aangewezen is.

Een regioscheidsrechter kan zelf ook, door middel van inloggen, via de website www.nevobo.nl zien wanneer zij/hij is aangewezen.

Het aanwijzen van een reservescheidsrechter bij thuiswedstrijden van de vereniging

Ondanks dat dit niet verplicht is, is het wenselijk een reservescheidsrechter in te delen voor het eventueel niet op komen dagen van regioscheidsrechters. Op deze manier kan worden voorkomen dat wedstrijden niet door kunnen gaan en opnieuw ingepland moeten worden. Deze reservescheidsrechter mag zowel een verenigings- als een regioscheidsrechter zijn. Beide teams dienen een scheidsrechter met een gelijke licentie of een scheidsrechter die één niveau lager fluit te accepteren.

In het geval de vervangende scheidsrechter een code heeft die twee niveaus lager ligt dient de goedkeuring van beide teams te worden gevraagd. Deze scheidsrechters kunnen dus worden geweigerd. De wedstrijd zal dan niet gespeeld worden en de organisator zal deze wedstrijd opnieuw inplannen. Omdat beide teams aanwezig zijn is het handig om direct een nieuwe datum proberen te prikken, maar dit ligt in het verlengde van de functie van de wedstrijdsecretaris.

Het indelen van scheidsrechters bij thuiswedstrijden van de vereniging

De SC is verantwoordelijk voor de aanwijzing van scheidsrechters bij thuiswedstrijden van de vereniging waarvoor door de regio geen scheidsrechter wordt aangewezen. Dit zijn alle seniorwedstrijden in de 1e t/m de laagste klasse van de regio, maar ook alle jeugdwedstrijden. Elke wedstrijd dient gefloten te worden door een scheidsrechter met de juiste licentie. Met welke licentie in welke klasse een scheidsrechter mag fluiten is te zien in onderstaand schema.

Licentie	Bevoegdheid Maximaal	Behaald na
N1	Bevoegd en beschikbaar voor de nationale competitie om wedstrijden te leiden in de Eredivisie tot en met de laagste klasse van seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Afgeronde VS4 Top-opleiding met PvB op topdivisie niveau

N2	Bevoegd en beschikbaar voor de nationale competitie om wedstrijden te leiden in de 1e divisie tot en met de laagste klasse van seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Afgeronde VS4-opleiding met PvB op 2e divisie niveau en daarna via promotie naar de 1e divisie
N3	Bevoegd en beschikbaar voor de nationale competitie om wedstrijden te leiden in de 2e divisie tot en met de laagste klasse van seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Afgeronde VS4-opleiding met PvB op 2e divisie niveau
R1	Bevoegd en beschikbaar voor de regio om wedstrijden te leiden in de 3e divisie tot en met de laagste klasse van seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Afgeronde VS3 opleiding met PvB op 3e divisie niveau of via promotie
R2	Bevoegd en beschikbaar voor de regio om wedstrijden te leiden in de promotieklasse tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Afgeronde VS3 opleiding met PvB op promotieklasse niveau
R3	Bevoegd en beschikbaar voor de regio om wedstrijden te leiden in de 3e divisie tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie.	Deelnemer aan de VS3-opleiding
V1	Bevoegd en beschikbaar voor de vereniging om wedstrijden te leiden in de 3e divisie tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie. Niet beschikbaar voor de regio.	Afgeronde VS3-opleiding met PvB op 3e divisie niveau of via promotie
V2	Bevoegd voor de vereniging om wedstrijden te leiden in de promotieklasse tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie. Niet beschikbaar voor de regio.	Afgeronde VS3-opleiding met PvB op promotieklasse niveau
V4	Bevoegd voor de vereniging om wedstrijden te leiden in de 1e klasse tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle wedstrijden in de jeugdcompetitie (m.u.v. de jeugdkampioenschappen).	Met goed gevolg afgelegde digitale spelregeltoets en na deelname van een vaardigheidstraining voor scheidsrechters
V6	Bevoegd voor de vereniging om wedstrijden te leiden in de 3e klasse tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle jeugdwedstrijden, behalve jeugdwedstrijden in de Topklasse A- en B-jeugd en de jeugdkampioenschappen.	Met goed gevolg afgelegde digitale spelregeltoets
V7	Bevoegd voor de vereniging om wedstrijden te leiden in de 3e klasse tot en met de laagste klasse van de seniorencompetitie en alle jeugdwedstrijden, behalve jeugdwedstrijden in de Topklasse A- en B-jeugd en de jeugdkampioenschappen.	Met goed gevolg afgelegde VS2 jeugdopleiding

Wat te doen bij calamiteiten?

Als er sprake is van calamiteiten bij slecht weer heeft de Nevobo een leidraad opgesteld. Indien een scheidsrechter besluit vanwege het weer niet naar een wedstrijd te gaan dient het regiokantoor per mail te worden ingelicht en de thuis spelende vereniging te worden opgebeld. Er moet dus wel sprake zijn van een calamiteit. Bij gevaarlijk en extreem weer heeft de scheidsrechter dus ook het recht om een wedstrijd af te zeggen alsmede bij een weer- of verkeeralarm.

Indien een scheidsrechter vanwege andere calamiteiten plotseling niet kan fluiten dient de thuis spelende vereniging van de betreffende wedstrijd en het regiokantoor te worden geïnformeerd. Indien jouw regio over een calamiteiten telefoonnummer beschikt dient naar dit nummer gebeld te worden.

Wanneer er zich in de zaal waar een scheidsrechter fluit bijzondere situaties hebben voor gedaan die van invloed waren op het functioneren van de scheidsrechter kan dit, bij verkeer per mail, meegedeeld worden aan het regiokantoor van jouw regio.

7. Behouden van je scheidsrechters

Plezier hebben in het fluiten is verreweg de belangrijkste beweegreden van een scheidsrechter om te blijven fluiten. Als vereniging is het creëren van een fijne, veilige omgeving om te fluiten daarom een grote meerwaarde voor het behoud van je scheidsrechters. Hoe kun je als vereniging zorgen voor een prettige cultuur voor je arbiters?

Via de leden:

Zoek dit in eerste instantie niet bij de scheidsrechters, maar bij de volleyballers zelf. Acceptatie en respect van de spelers en coaches is één van de belangrijkste zaken in de plezierbeleving van een scheidsrechter.

Voorbeelden om de cultuur binnen je vereniging te veranderen:

- Organiseer spelregelavonden voor volleyballers en trainers, samen met scheidsrechters
- Laat deze groepen met elkaar in gesprek gaan, waardoor er meer begrip voor elkaar ontstaat
- Iedere volleyballer een spelregelbewijs laten behalen. Naast het toetsen van de spelregelkennis, behalen ze hiermee ook een scheidsrechterslicentie voor het laagste niveau. Hierdoor zijn er meer scheidsrechters beschikbaar voor de vereniging en bovendien kunnen spelers ervaren hoe het is om op de bok te zitten
- Spelregelkennis door trainers laten implementeren in de training

Betrek vooral ook jeugdleden en (jeugd)trainers in het hebben van spelregelkennis. Als je hiermee vroegtijdig begint creëer je een goede basis voor doorstroming vanaf het fluiten van CMV wedstrijden naar wedstrijden in hogere klassen.

Good practice

We hebben in onze hal quiz-poster opgehangen: "Hoe goed ken jij de spelregels eigenlijk?". Op iedere poster zijn enkele meerkeuze spelregelvragen vermeld. De poster hebben we tevens voorzien van een slogan bijv. "Ken jij ECHT de spelregels? Denk na voordat je kritiek geeft op de scheids!" of "De scheids lastig vallen? Ga er maar eens zitten, dan heb je pas ballen". De campagne leidde tot veel positieve reacties van zowel leden, bezoekende teams en publiek.

Via het bestuur/SC:

Zorg voor een aanspreekpunt voor je arbiters. Niets doet meer afbreuk dan “in het diepe te worden gegooid” zonder begeleiding. Koppel ervaren scheidsrechters aan je beginnende scheidsrechters. Hierbij staat positief coachen centraal.

Voorbeelden om als bestuur een goede fluitomgeving te creëren:

- Leidt ervaren scheidsrechters op tot scheidsrechterscoach via het opleidingsaanbod van de Nevobo en de Academisch Sport Kader (ASK) en koppel deze aan je beginnende scheidsrechters
- Organiseer bijscholingen en/of intervisiebijeenkomsten voor het delen van ervaringen
- Wees bekend met de ambities van je scheidsrechters. Pas hier het aanwijsniveau en de wensen met betrekking tot verder leren en promoveren op aan. De juiste scheids, op de juiste wedstrijd

8. Waarderen van je scheidsrechters

Het hebben van tevreden scheidsrechters is fijn. Door een veilige sportomgeving kun je grote tevredenheid creëren onder je scheidsrechters. Die tevredenheid kun je nog verder uitbreiden door je waardering te tonen.

Voorbeelden om je waardering uit te spreken:

- Ontvang de scheidsrechters met een kop koffie of consumptiemunt in de hal
- Doe als vereniging mee aan “de week van de scheidsrechter” en mobiliseer je leden daar ook voor
- Geef een aardigheidje, bijvoorbeeld met kerst en/of Pasen
- Geef scheidsrechters hetzelfde podium als sporters. Vermeld in een einde-seizoen-toespraak niet alleen de kampioensteams, maar ook de scheidsrechters die zijn geslaagd voor een opleiding of zijn gepromoveerd.

Good practice

We organiseren als club eens per seizoen een kaderavond waarbij we de scheidsrechters een blijk van waardering geven. Afgelopen seizoen hebben we voor iedereen een scheidsrechtershirt aangeschaft.

9. Welke informatiebronnen zijn er voor de SC

Om het 'werk' van de SC zo gemakkelijk mogelijk te maken zijn er door de regio een aantal informatiebronnen beschikbaar. Dit zijn:

1. Deze handleiding
2. Informatie vanuit het regiokantoor en de website www.nevobo.nl over opleidingen voor scheidsrechters, scheidsrechterscoaches en -begeleiders, het aanmelden van scheidsrechters, aanwijzing van scheidsrechters en beoordelingen van scheidsrechters
3. Symposia en bijeenkomsten voor scheidsrechters en SC-en
4. Leidraden, richtlijnen, publicaties en reglementen betreffende competitie en arbitrage via de website www.nevobo.nl
5. Nieuwsbrieven Arbitrage
6. Eventuele Cluster- en themabijeenkomsten betreffende arbitrage
7. De website www.volleybalmasterz.nl

Voor vragen betreffende deze handleiding en andere arbitrage vragen kan er altijd contact worden opgenomen met:

Regio Noord: Marian Folmer, Telefoon: 0513 - 656 969
mail: arbitrage.noord@nevobo.nl

Regio Oost: Wilma van Beek, Telefoon: 055 - 3031450
email: arbitrage.oost@nevobo.nl

Regio West: Léon Sosef, Telefoon: 030-3077732
mail: arbitrage.west@nevobo.nl

Regio zuid: Michiel van der Eerden, Telefoon: 040 - 238 10 43
mail: arbitrage.zuid@nevobo.nl